

Paarden als spiegel

Een groep jongeren voor een paardentraining een midweek naar de Ardennen sturen. De AKA opleiding AanZ! en plusvoorziening X-tra van het Regio College Zaanstreek-Waterland in Zaandam deden het. Ze stapten daarmee voor onderwijsbegrippen buiten de kaders. Begeleid door een team van paardentrainer Annemarie van der Toorn en drie zorgcoaches ondergingen tien jongeren in de eerste week van februari dit jaar een training. Het doel: werken aan jezelf.

Ben Claessens

AanZ! biedt een AKA-opleiding aan jongeren van 16 jaar en ouder zonder een vmbo- of mbo-diploma, die extra zorg nodig hebben en/of in re-integratietrajecten zitten. Van alle ruim 100 deelnemers in de leeftijd van 15-23 jaar is zo'n zestig procent overbelast, dat wil zeggen belast met een opeenstapeling van persoonlijke problemen. Het paardenproject was bedoeld voor tien van hen en werd geïnitieerd vanuit X-tra, de plusvoorzie-

ning op het Regio College voor de begeleiding van overbelaste jongeren. X-tra biedt de deelnemers een coach en zoekt actief naar uitbreiding van het begeleidingsaanbod, indien nodig buiten de gebaande paden om.

Jongeren willen wel veranderen, ze weten vaak alleen niet hoe

Toen X-tra projectleidster Marianna Wassenaar in januari 2011 naar het KNHS centrum in Ermelo reed voor een afspraak met paardentrainer Annemarie van der Toorn, had ze haar twijfels. 'Voor een aantal deelnemers bij X-tra bood het geijkte aanbod weinig uitzicht. Maar kan ik dit verantwoorden? Zelf sta ik graag open voor andere mogelijkheden, ook als ze out of the box zijn.' De kennismaking met Annemarie en haar verhaal overtuigden haar. De introductie van het idee om een paarden-training voor het Regio College te verzorgen, kostte echter wel

'Out of the box' denken op het Regio College Zaandam

tijd. Het woord 'paard' riep de nodige hilariteit op. Maar uiteindelijk kregen ze van de betrokken docenten en het management de credits en kwam de financiering rond. In januari jl. vonden de intake van de deelnemers en de voorlichting aan ouders plaats. Op 6 februari vertrokken groep en begeleiding naar Sportherberg La Laiterie in LaRoche en Ardenne, bij -20 graden C.

Pilot

Niet alleen voor het Regio College, ook voor Annemarie van der Toorn en haar teamgenoten equitherapeut Dominique Danser en trainer Karel Bauer was het een pilot. Annemarie: 'Ik train al vele jaren in binnen- en buitenland paarden en mensen in de omgang met paarden, ik ken de heilzame werking ervan op mensen, maar gedurende een langere tijd met een groep jongeren met een breed spectrum van beperkingen, thuisproblematiek en hulpvraag werken, was voor mij ook nieuw.'

Het programma voorzag na een introductie op maandagavond in ruim drie dagen van training met en rijden op paarden, buitenactiviteiten, samen koken, een gezamenlijke dagsluiting en de terugreis op vrijdag. Op dinsdag begon de dag met een oriëntatietocht door de besneeuwde bossen, 's middags vond in een manege bij ijzige temperaturen de eerste kennismaking met de paarden plaats. Zorgcoach Marit Lems begeleidde met haar collega's Hetty ten Hoope en X-tra coach Dennis Lede de deelnemers. Elke deelnemer had voor die week een eigen doel geformuleerd. 'De een wilde zich meer leren verplaatsen in de ander, een tweede minder brutaal zijn naar de omgeving en een derde meer zelfvertrouwen krijgen.'

Koude-rillingmomenten

Hetty ten Hoope, teamleider van AanZ! was getuige van de werking van de midweek, wat een diepe indruk op haar maakte: 'In de manege ging Annemarie bij elke deelnemer uit van de geformuleerde doelstelling. Ze liet zien dat het paard reageert op je houding, of je rechtop loopt of met je hoofd naar beneden. Jongeren willen wel veranderen, ze weten vaak alleen niet hoe. Een deelnemster beseftte door de confrontatie met paarden dat haar schreeuwerige gedrag een gebrek aan zelfvertrouwen verhulde. In die week is ze gaan nadenken over het effect dat dat had op anderen. Een andere deelnemer heb ik voor het eerst zien lachen, hij had zo'n plezier. Wat me erg raakte, waren de bekentenissen van sommigen dat ze dit familiegevoel en plezier in hun eigen leven veelal missen. De stoere en de stillere jongens vonden elkaar al na dag één. De eerste nacht sliepen de groepjes nog gescheiden van elkaar, voor de tweede nacht hadden de jongens hun matrassen tegen elkaar aan gelegd. We willen elkaar leren kennen, zeiden ze. Ik heb die week tal van koude rillingmomenten gehad. In de dagelijkse avondbijeenkomsten kon de groep de dag een cijfer geven. Het werd net

Paardentrainer Annemarie van der Toorn laat een deelnemer kennismaken met een paard

geen tien, vanwege de kou!

Koude rillingmomenten waren ook voelbaar bij de afdaling in grotten in de buurt, dat gebeurde onder leiding van gidsen en met touwen met elkaar verbonden. Annemarie van der Toorn vond het een belevenis: 'We kropen door vreselijk nauwe gangen. En de jongeren hielpen waar ze konden.'

Zorgcoach Marit Lems was verrast door de dynamiek van de groep. 'De samenstelling ervan was een heel gelukkige, het paste allemaal als een goede schoen. Docenten zouden leerlingen die ze als problematisch betitelen eens in de manege moeten zien, dan zie je wie en hoe ze echt zijn.'

Een vervolg

Met alle deelnemers zijn na de week gesprekken gevoerd en is op basis van de opgedane ervaringen het verdere traject bepaald. Dennis Lede zou een vervolg toejuichen. Waarbij het wel nodig is doel, proces en effecten wat meer te beschrijven. 'Deze benadering leidt bij sommige jongeren tot een 'change of mind', een stuk ontspanning. Je zag sommige deelnemers als bloemen openbloeien. Overigens, wie allergisch is voor paarden kan hier niets mee.' Annemarie van der Toorn zou het graag met andere scholen ook oppakken. 'We willen een format ontwikkelen op wat we hebben gezien en ervaren. Ik zou zeggen: maak als school gebruik van de krachten die vrijkomen en laat deelnemers en begeleiding wekelijks het vuurtje warm houden door met elkaar iets te doen.'

Denken buiten de kaders

Op het Regio College Zaanstreek Waterland in Zaandam breidt de plusvoorziening X-tra het aanbod aan benodigde routes voor overbelaste deelnemers uit om maatwerk te leveren. Behalve het paardenproject vinden er groepstrainingen plaats zoals aandachtstraining en een meidengroep met aandacht voor multiculturele problematiek. Eind maart jl. werd het YES+ (Youth Empowerment Seminar) uitgevoerd. YES+ is een programma uitgevoerd door de organisatie Art of Living.

TrajectPlanner.nl

ROC ASA in Amersfoort harmoniseert onderwijsprocessen

"ROC ASA in Amersfoort was binnen Amarantis Onderwijsgroep de eerste die met Trajectplanner van start ging, alweer enige jaren geleden. Wij grepen de invoering van Trajectplanner ook aan, om onderwijsprocessen te harmoniseren en eenheid in de organisatie te brengen.

Inmiddels gebruiken onze teams - ook buiten de regio Amersfoort - Trajectplanner voor resultaatbeheer, stage ondersteuning, begeleiding vanuit de zorg, studievoortgang en aan- en afwezigheidsregistratie. Deelnemers loggen eveneens in en beschikken over alle relevante informatie, kunnen opdrachten digitaal inleveren en werken met een portfolio. Ideaal!"

Meer weten over de mogelijkheden voor úw onderwijsinstelling? Mail Trajectplanner.nl via info@trajectplanner.nl of bel naar 0570-622763.

Marijke van Beek
admin Trajectplanner

ROCASA

Absolute specialist in toekomstgerichte onderwijsautomatisering

WORD OOK FRIEND EN HELP WAR CHILD DE OORLOG UIT EEN KIND TE HALEN.

In elke oorlog worden kinderen het hardst geraakt. Hun leven lijkt al geleefd terwijl het nog moet beginnen. War Child helpt kinderen hun zelfvertrouwen terug te vinden en leert hen weer contact te maken met anderen. Door de hulp van War Child vinden ze de kracht om in een toekomst te geloven. Deze kinderen hebben vriendschap nodig. Jouw vriendschap.

WORD OOK FRIEND OP WARCHILD.NL EN STEUN ONS FINANCIËEL OF VERSPREID ONS VERHAAL.

WAR
child
THE
POWER
OF
FRIENDSHIP

Hulpverlening met paarden

Hulpverlening met de hulp van paarden is een manier van werken die steeds bekender wordt in Nederland. Het is een vorm van pedagogische hulpverlening. Soms ben je uitgesproken en biedt het antwoord van een paard een meerwaarde. Een paard oordeelt niet en kan daardoor een brug voor contact zijn. Het paard houdt de mens een spiegel voor; het reageert direct op het feitelijke gedrag van de mens en geeft daarmee aan, wat voor invloed dit op hem heeft. Een paard luistert zonder te (ver)oordelen op uiterlijk, verleden, materiële situatie of gezondheid. Het paard accepteert iedereen, zoals hij of zij is. Het begrijpt geen dubbele boodschappen en verwacht eerlijkheid in de communicatie. Het ontmoedigt daarmee agressief of afgesloten gedrag en moedigt daarentegen contactmakend gedrag aan. Een paard heeft namelijk een bepaalde zorg nodig, wat uitnodigt tot zorgzaam, liefdevol en begripvol gedrag.

Alice: 'Ik snapte eerst niet wat we met die paarden gingen doen, maar toen ik ermee ging werken, merkte ik het. Paarden zeggen niks, die laten het gewoon zien in je gezicht. Wat ze mij hebben laten zien? Dat als ik gewoon rustig ben, zij ook rustig zijn. Als je druk bent, is het paard onrustig. Het is raar, maar als er zoveel dingen door mijn hoofd gaan, zien paarden dat gewoon, dat wist ik helemaal niet. Ze spiegelen je gedrag, hoe je je voelt. Annemarie legde het ook uit: als je druk bent op school is de kans groot dat anderen dat gedrag overnemen.'

Burak: 'In de manege durfde ik eerst niet naar de paarden. Annemarie stelde me gerust. Toen ik het paard aaide voelde ik me al anders, rustiger. Annemarie liet me zien hoe ik het paard kon laten lopen, rennen en achteruit lopen. Dat was leuk, ik was de baas. Er veranderde echt iets. De eerste dag durfde ik niet te praten, maar tweede dag was al anders, was heel goed. We trokken met elkaar op, het voelde goed!'

Deelnemers longeren het paard in de bak

Deelnemer Burak is enthousiast: 'Alles die week was belangrijk voor me. Ik zag dat anderen ook veranderden. Ik hoop dat het zo blijft. Ik heb dat gevoel van het kamp nog in me. Het geeft rust. Misschien ga ik erover rappen. Mijn moeder was nieuwsgierig, ik heb haar alles verteld. Ze was blij voor me. Ze zei ook, je bent veranderd, meer open geworden.' Ook Alice kijkt met veel plezier terug op de week. 'Ik heb gemerkt dat iedereen wel een beetje veranderde. Ik zou de week met paarden echt nog wel een keer over willen doen. Of met elkaar uit eten, in ieder geval iets met elkaar doen. Ik heb er vrienden aan overgehouden. In die afdaling in de grotten kon je zien dat we een team waren, iedereen heeft elkaar geholpen.' ■

*De namen van de deelnemers in dit artikel zijn veranderd in verband met hun privacy

'Mijn moeder zei: je bent veranderd, meer open geworden'

De groep deelnemers en begeleiders van de Ardennenweek

